

LEGE

pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaire
pe anii 2011–2014 și a Planului de acțiuni pentru implementarea
Strategiei de dezvoltare a pieței financiare
nebancaire pe anii 2011–2014

nr. 35 din 03.03.2011

Monitorul Oficial nr.70-73/182 din 29.04.2011

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Art.1. – Se aprobă:

a) Strategia de dezvoltare a pieței financiare nebancaire pe anii 2011–2014, prevăzută în anexa nr.1 care face parte integrantă din prezenta lege;

b) Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaire pe anii 2011–2014, prevăzut în anexa nr.2 care face parte integrantă din prezenta lege.

Art.2. – Comisia Națională a Pieței Financiare:

a) va asigura implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaire pe anii 2011–2014 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebancaire pe anii 2011–2014;

b) va prezenta Parlamentului informația privind implementarea Strategiei în cadrul raportului anual asupra activității sale și asupra funcționării pieței financiare nebancaire.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 3 martie 2011.

Nr.35.

Anexa nr.1

STRATEGIA
de dezvoltare a pieței financiare nebancaire
pe anii 2011–2014

Strategia de dezvoltare a pieței financiare nebancaire pe anii 2011–2014 (în continuare – *Strategie*) determină direcțiile de dezvoltare a pieței financiare nebancaire în Republica Moldova în următorii 4 ani, precum și acțiunile principale privind atingerea obiectivelor propuse. Strategia a fost elaborată pentru realizarea obiectivelor stabilite de Strategia națională de dezvoltare pe anii 2008–2011, Strategia de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2006–2015 și Programul de activitate a Guvernului pentru perioada 2011–2014 “Integrarea europeană: libertate, democrație, bunăstare”.

Componentele pieței financiare nebancaire sînt: piața valorilor mobiliare, piața asigurărilor, sectorul de microfinanțare, care include asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de microfinanțare, companiile de leasing, fondurile nestatale de pensii, birourile istoriilor de credit.

I. ANALIZA SITUAȚIEI ȘI DEFINIREA PROBLEMELOR

1.1. Evoluția pieței valorilor mobiliare

1. Promovarea reformelor economice în Republica Moldova a avut drept scop crearea unei infrastructuri conforme cu principiile economiei de piață, al cărei element fundamental este piața valorilor mobiliare. În evoluția pieței valorilor mobiliare pot fi evidențiate următoarele etape:

a) 1992–1994 – crearea bazei legislative de ramură (provizorii) și a infrastructurii pieței, ajustată procesului de privatizare în masă (fondurile de investiții pentru privatizare și companiile fiduciare), precum și constituirea organului de stat pentru reglementarea pieței valorilor mobiliare – Comisia de stat pentru piața hârtiilor de valoare;

b) 1995–1996 – derularea procesului de privatizare în masă (schimbarea bonurilor patrimoniale în acțiuni ale întreprinderilor privatizate, încheierea și înregistrarea celei de a doua emisiuni de acțiuni ale fondurilor de investiții pentru privatizare și reorganizarea lor în fonduri clasice), precum și formarea infrastructurii pieței valorilor mobiliare (înființarea instituției regulatorului independent, a deținătorului nominal, apariția intermediarilor financiari – companiilor de brokeri, fondarea Bursei de Valori a Moldovei și începutul activității ei);

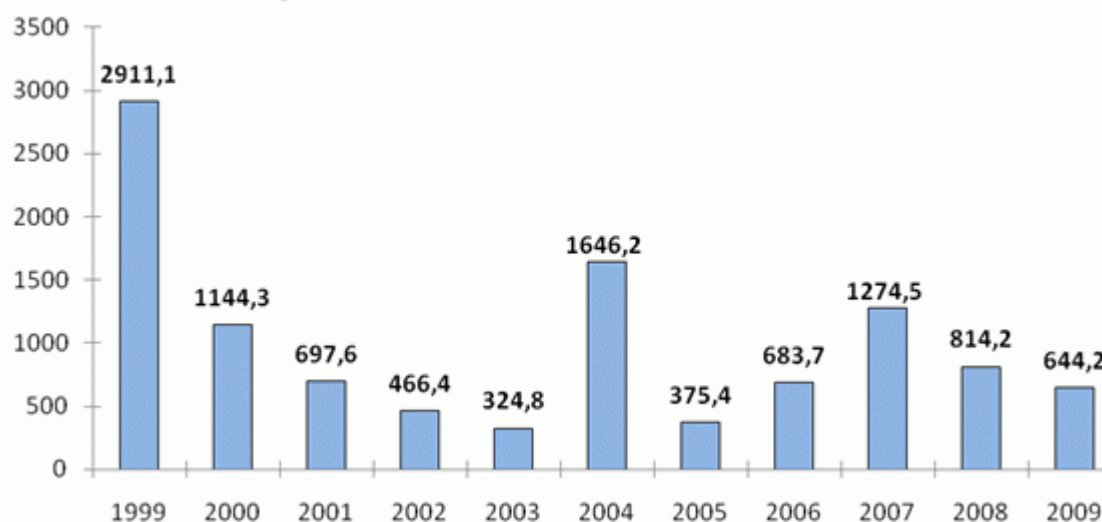
c) 1997–1999 – desfășurarea procesului de distribuire a proprietății privatizate (consolidarea proprietății privatizate și conturarea proprietarilor reali (majoritari)); crearea cadrului legislativ și normativ de ramură; fondarea Depozitarului Național de Valori Mobiliare, integrat în sistemul de tranzacționare al Bursei de Valori a Moldovei; instituirea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare ca autoritate publică independentă pentru reglementarea și supravegherea pieței valorilor mobiliare;

d) 2000–2009 – concomitent cu derularea procesului de distribuire și consolidare a proprietății, au continuat: desfășurarea activă a procesului de redistribuire a proprietății, perfecționarea cadrului legislativ și normativ, modificarea infrastructurii pieței valorilor mobiliare, inclusiv lichidarea fondurilor de investiții (eliminarea genului de activitate licențiat ca fonduri de investiții) care nu au îndreptățit așteptările acționarilor privind obținerea dividendelor, precum și cele ale sectorului real al economiei privind atragerea de investiții.

2. Evoluția cantitativă a pieței primare (segmentul pieței în care are loc emisiunea valorilor mobiliare și distribuirea lor între primii deținători) a demarat în anii 1995–1999 cu procesul de privatizare în masă a întreprinderilor de stat, însoțit de reorganizarea acestora în societăți pe acțiuni.

Analizând evoluția pieței primare, se constată că, în ultimii 10 ani, nu s-a conturat o tendință de creștere a volumului emisiunilor (*Diagrama nr. 1*).

Diagrama nr. 1 Emisiuni de valori mobiliare, mln lei

Pe parcursul anilor 1999–2009 a fost înregistrat un număr de 1516 emisiuni de valori mobiliare în

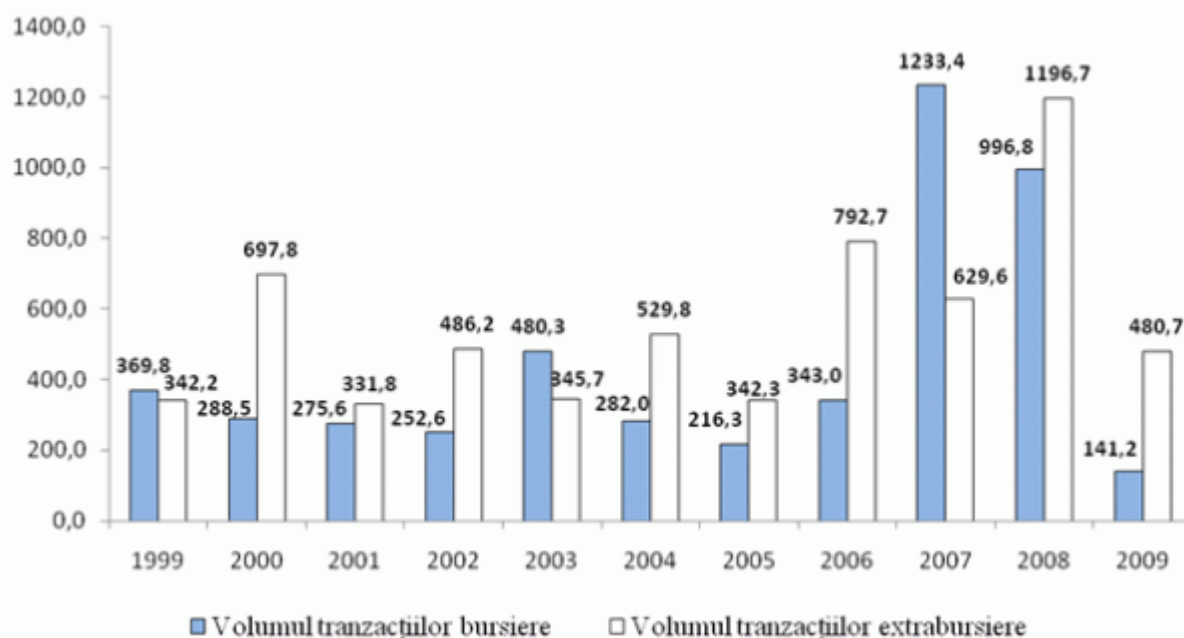
volum de circa 11,0 miliarde lei.

Creșterea volumului emisiunilor în anii 2004 și 2007 se datorează emisiunilor efectuate de instituțiile bancare și societățile din domeniul energetic, ceea ce nu este reprezentativ pentru aprecierea tendințelor de dezvoltare a pieței primare a valorilor mobiliare.

Reducerea volumului emisiunilor de valori mobiliare s-a produs ca urmare a unui șir de factori, printre care: finalizarea executării planurilor investiționale de către investitorii care au procurat cota de acțiuni a statului în procesul privatizării, concentrarea pachetelor de acțiuni de control pe contul unor persoane sau al unui grup afiliat de persoane, astfel fiind redusă atractivitatea pentru efectuarea de investiții atât prin intermediul pieței primare, cât și al celei secundare.

3. O evoluție neuniformă a cunoscut și piața secundară a valorilor mobiliare (segment al pieței în care se tranzacționează valorile mobiliare). Pe parcursul anilor 1999–2009 au fost tranzacționate valori mobiliare în volum de 11,0 miliarde lei. Tendința de creștere a volumului tranzacțiilor s-a conturat abia în anii 2006–2008, atingând cel mai înalt nivel în anul 2008 – 2193,5 milioane lei, fapt condiționat și de creșterea volumului tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a pachetelor de acțiuni proprietate publică (*Diagrama nr.2*).

Diagrama nr. 2. Volumul tranzacțiilor cu valori mobiliare, mln lei

Volumul tranzacțiilor bursiere în perioada 1999–2009 a constituit 4,9 miliarde lei, sau 44%, din totalul tranzacțiilor. Astfel, segmentul extrabursier al pieței prevalează asupra pieței bursiere, cu excepția anilor 2003 și 2007, când cota tranzacțiilor bursiere a constituit 58% și, respectiv, 66%.

4. Criza economică a influențat negativ și piața valorilor mobiliare: în anul 2009, volumul emisiunilor de valori mobiliare s-a diminuat cu 21% față de anul precedent, iar volumul tranzacțiilor – de 3,5 ori. Totodată, volumele mari ale emisiunilor sau ale tranzacțiilor cu valori mobiliare înregistrate anterior au fost determinate în majoritatea cazurilor de modificările legislației cu privire la mărimea capitalului social, precum și de interesul investitorilor străini față de sectorul bancar. În mod evident, o creștere constantă a pieței valorilor mobiliare nu a fost posibilă.

5. În opinia experților Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Mondiale, piața valorilor mobiliare din Republica Moldova reflectă procesele de privatizare, are un caracter fragmentar și se manifestă printr-o activitate limitată pe piața primară, precum și printr-un volum neînsemnat de tranzacții pe piața secundară.

Structura pieței valorilor mobiliare s-a format în urma privatizării masive a proprietății de stat, drept rezultat înregistrându-se un număr mare de acționari minoritari și un număr restrâns de acționari care dețin pachete de control în societățile pe acțiuni. Acțiunile și proprietarii acțiunilor au apărut ca rezultat al

repartizării cotelor de proprietate din patrimoniul statului și nu al investirii veniturilor proprii pe piața de capital. Practic, piața națională a valorilor mobiliare nu dispune de operatori de forță, precum investitorii instituționali, administratori eficienți ai investițiilor. Spectrul instrumentelor financiare tranzacționate pe piața valorilor mobiliare este îngust și cuprinde, de fapt, doar acțiunile ordinare și pe cele preferențiale.

6. Actualmente, piața valorilor mobiliare dispune de o infrastructură care include Bursa de Valori a Moldovei (BVM), Depozitarul Național de Valori Mobiliare (DNVM), 10 registratori independenți, 21 de brokeri/dealeri, 2 companii de administrare fiduciară a investițiilor și 4 companii de estimare a valorilor mobiliare. Infrastructura pieței autohtone, în linii generale, corespunde modelelor structurale existente pe alte piețe de valori mobiliare: piața reglementată este reprezentată de BVM, clearingul și decontările tranzacțiilor bursiere sînt asigurate de DNVM, ținerea evidenței deținătorilor de valori mobiliare este realizată de registratorii independenți. BVM este unica bursă de valori în Moldova, avînd 21 de membri, dintre care 10 sînt companii de brokeraj independente și 11 – bănci comerciale.

În listingul BVM sînt incluse mai puțin de 20 de societăți pe acțiuni, iar circa 1000 sînt înregistrate la bursă pentru efectuarea tranzacțiilor. La BVM funcționează sistemul electronic de tranzacționare, care în prezent se utilizează doar pentru tranzacțiile cu valori mobiliare emise sub formă de acțiuni. Acest sistem urmează a fi utilizat și pentru tranzacționarea altor instrumente financiare (valori mobiliare de stat, obligațiuni, derivative etc.).

Operațiile de decontare a mijloacelor bănești pentru tranzacțiile cu valori mobiliare se efectuează prin intermediul unei singure bănci de decontare. Urmează să fie soluționată problema integrării DNVM în Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI). Totodată, DNVM urmează să preia funcția de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare.

7. Astfel, nivelul redus de dezvoltare a pieței naționale a valorilor mobiliare este determinat de următorii factori: lipsa emisiunilor publice și a instrumentelor financiare lichide, absența investitorilor instituționali, aplicarea insuficientă a tehnologiilor informaționale performante, gradul redus de încredere privind investirea în instrumente financiare și în dezvoltarea relațiilor corporative.

1.2. Evoluția pieței asigurărilor

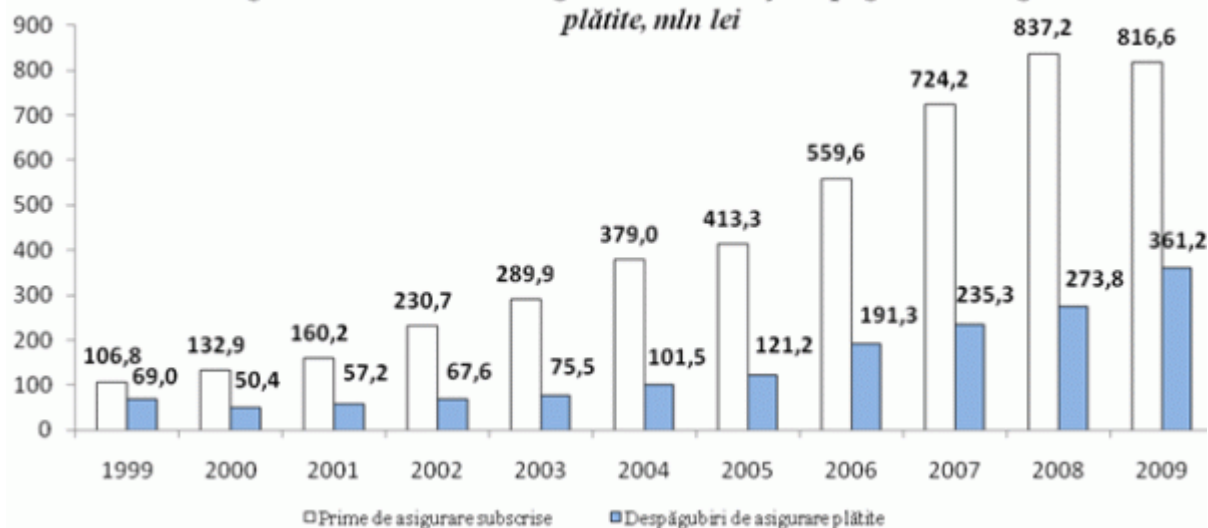
8. Dezvoltarea sectorului privat în domeniul asigurărilor a început după adoptarea [Legii nr.1508-XII din 15 iunie 1993](#) cu privire la asigurări, care a stabilit modul de activitate pe piața asigurărilor în baza proprietății private.

Sectorul asigurărilor este caracterizat prin ritmuri dinamice de creștere. Asigurătorii au extins rețelele de vânzări în teritoriu prin intermediul reprezentanțelor oficiale, al căror rol constă în informarea potențialilor clienți despre importanța și necesitatea asigurărilor.

9. Tendința de dezvoltare a pieței asigurărilor din Republica Moldova este determinată de o serie de indicatori privind calitatea serviciilor prestate de companiile locale de asigurare, precum și de capacitatea financiară a acestora de a-și onora obligațiile asumate. În prezent, în sectorul asigurărilor activează 24 de societăți de asigurări licențiate și 45 de brokeri. Activele nete ale societăților de asigurare au înregistrat un nivel de peste 800 milioane lei.

În cursul anilor 1999–2009, volumul primelor de asigurare subscrise a crescut de 7,3 ori, iar al despăgubirilor de asigurare plătite – de 6,5 ori (*Diagrama nr.3*).

Diagrama nr. 3 Prime de asigurare subscrise și despăgubiri de asigurare plătite, mln lei

10. În pofida ritmurilor înalte de creștere a volumului primelor de asigurare, piața asigurărilor este subdezvoltată comparativ cu potențialul existent și cu nivelul de dezvoltare în țările vecine. Gradul de penetrare a asigurărilor (volumul primelor de asigurare în raport cu produsul intern brut) în economia națională înregistrează încă valori modeste, atingând în anul 2009 nivelul de 1,36%, un indicator cu mult mai mic decât cel similar din țările europene (circa 8%). Principali factori care au creat această situație sînt: nivelul redus al veniturilor pe locuitor, subestimarea rolului asigurărilor, lipsa încrederii societății în acest sector, lipsa reglementării prudențiale, asigurarea insuficientă a respectării legislației. Majoritatea societăților de asigurare au un nivel insuficient de capitalizare și sînt dirijate de persoane care nu au o pregătire profesională corespunzătoare.

Cu excepția asigurării obligatorii de răspundere civilă auto, celelalte sectoare ale asigurărilor sînt slab dezvoltate. Lipsește, în fond, asigurarea bunurilor gospodăriilor casnice și asigurarea benevolă de răspundere civilă, nu sînt asigurate majoritatea întreprinderilor și organizațiilor din sectorul real al economiei, precum și cele din sistemul bugetar.

11. Una dintre problemele existente în cadrul acestui sector ține de nivelul redus al asigurărilor de viață, a căror cotă este de numai 6% din volumul total al primelor de asigurare. În același timp, în țările europene aceasta depășește 50%, constituind astfel un instrument de protecție financiară, o posibilitate sigură de economisire pentru populație, precum și o sursă importantă de capital pentru piața financiară nebancaară.

12. Criza economică a afectat sectorul asigurărilor care, după o perioadă de nouă ani de creștere continuă, a înregistrat în anul 2009 o diminuare cu 2,5% față de anul precedent a volumului de prime subscrise.

13. Adoptarea [Legii nr.407-XVI din 21 decembrie 2006](#) cu privire la asigurări, care a stabilit cadrul regulatoriu de supraveghere, echivalent cu cel aplicat în Uniunea Europeană, constituie un suport important în dezvoltarea pieței asigurărilor, în transformarea acesteia într-un element de bază al sectorului financiar. Implementarea corespunzătoare a obiectivelor stabilite de legea menționată implică elaborarea și aprobarea unor acte normative subordonate legii.

În cadrul reformei regulatorii, avînd drept scop conformarea cu standardele internaționale în domeniul asigurărilor, în anul 2006 a fost majorat normativul capitalului social minim pînă la 15 milioane lei pentru asigurătorii care se vor înregistra după intrarea în vigoare a acestei cerințe; pentru asigurătorii actuali a fost stabilită o majorare treptată a capitalului social pe o perioadă de 5 ani.

Majorarea cerințelor față de nivelul capitalului social al asigurătorilor va contribui la stabilitatea financiară a acestora, în special la etapa inițială de activitate.

14. Un element indispensabil al pieței dezvoltate a asigurărilor este activitatea intermediarilor în asigurări, al căror rol constă în îmbunătățirea serviciilor de asigurare și facilitarea accesului la acestea pentru consumatori. Pînă la intrarea în vigoare a [Legii nr.407-XVI din 21 decembrie 2006](#) cu privire la

asigurări, activitatea brokerilor și agenților de asigurare nu era supusă autorizării și supravegherii. Ca urmare a operării modificărilor legislative, a fost introdusă licențierea brokerilor de asigurare și au fost stabilite anumite cerințe față de activitatea acestora și a agenților de asigurare.

15. Majoritatea societăților de asigurare nu dețin baza statistică necesară și nu aplică sisteme informaționale pentru evaluarea riscurilor și calcularea primelor de asigurare, însă dezvoltarea actuală a pieței asigurărilor este posibilă numai în condițiile aplicării tehnologiilor informaționale performante în scopul efectuării estimărilor necesare procesului de asigurare și menținerii bazei statistice adecvate.

[Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006](#) cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule reglementează constituirea unei baze de date centralizate privind asigurarea de răspundere civilă auto, o cerință obligatorie pentru promovarea acestor asigurări în spațiul european. Crearea bazei unice de date reprezintă un obiectiv important în dezvoltarea sistemului de asigurări, care va garanta supravegherea eficientă a respectării legislației în vigoare (existența poliței de asigurare, implementarea sistemului bonus-malus, excluderea polițelor false etc.) și va facilita accesul persoanei interesate la informația privind existența poliței de asigurare obligatorie a autovehiculului.

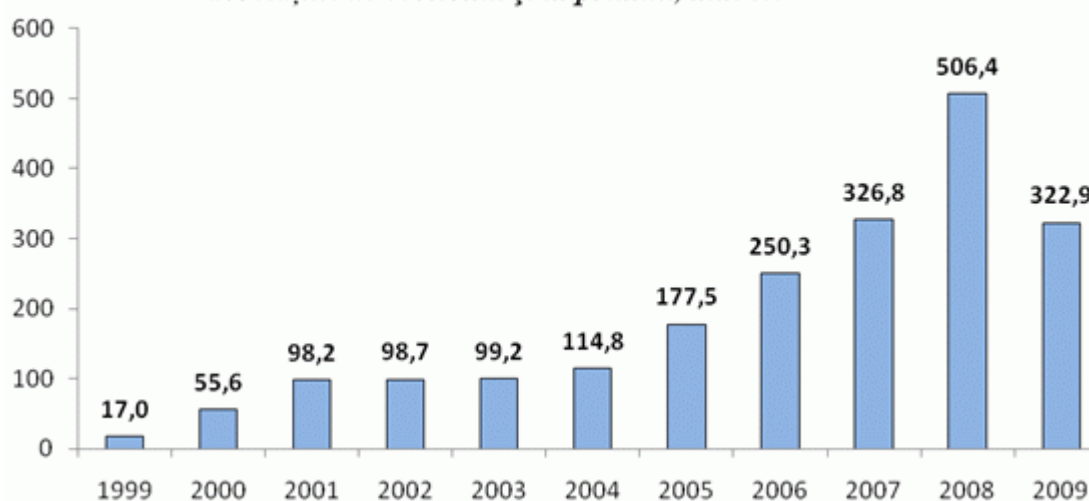
1.3. Evoluția sectorului de microfinanțare

16. Piața instituțiilor financiare de creditare nebancale din Republica Moldova (asociații de economii și împrumut și organizații de microfinanțare) se dezvoltă dinamic. Înființarea și dezvoltarea acestor instituții sînt dictate de necesitatea de finanțare în special a sectorului rural. Sarcina principală a instituțiilor menționate este facilitarea accesului locuitorilor din zonele rurale la servicii financiare de bază, precum depunerea economiilor și acordarea de împrumuturi, sprijinirea activităților legale ale membrilor asociațiilor în vederea îmbunătățirii condițiilor economice și sociale ale acestora.

Băncile și alte instituții financiare nu au filiale și reprezentanțe în majoritatea localităților din mediul rural, astfel încît serviciile de creditare nu sînt accesibile tuturor categoriilor de populație. Avantajul asociațiilor de economii și împrumut, în comparație cu alte instituții financiare, constă în apropierea de consumatorii de servicii financiare și costul redus al serviciilor prestate membrilor asociațiilor.

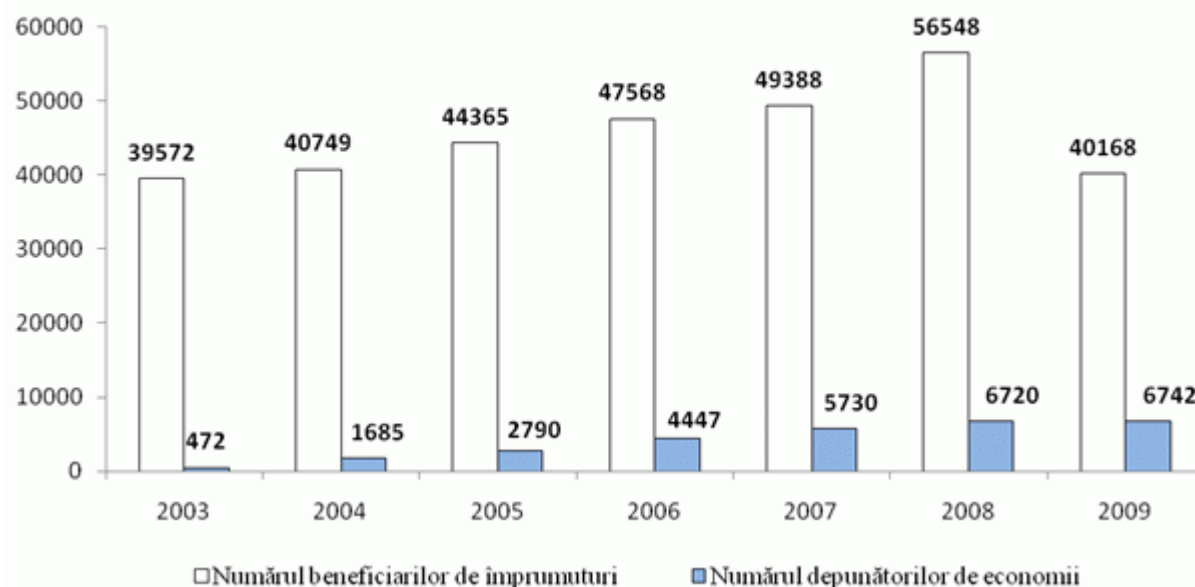
17. În prezent, în sistemul asociațiilor de economii și împrumut activează 395 de asociații, iar numărul membrilor acestora depășește 120 mii, fiind de 42 de ori mai mare decît cel din anul 1998. La finele anului 2009, valoarea totală a portofoliului de împrumuturi acordate membrilor asociațiilor a constituit 322,9 milioane lei (*Diagrama nr.4*).

Diagrama nr. 4 Portofoliul împrumuturilor acordate de asociațiile de economii și împrumut, mln lei

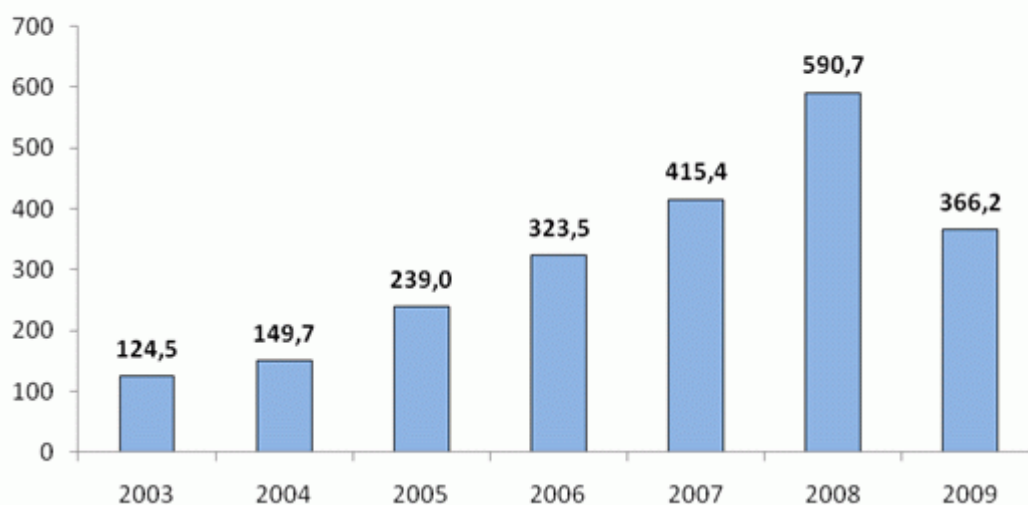
Evoluția dinamică a sistemului asociațiilor de economii și împrumut în perioada 2004–2008 a înregistrat ritmuri semnificative de creștere a numărului beneficiarilor de împrumuturi și a numărului depunătorilor de economii, însă criza financiară a avut drept impact, în anul 2009, diminuarea numărului beneficiarilor de împrumuturi sub nivelul anului 2004 (*Diagrama nr.5*).

Diagrama nr. 5. Numărul beneficiarilor de împrumuturi și al depunătorilor de economii

Volumul total al activelor în anul 2009 a constituit 366,2 milioane lei, depășind nivelul anului 2003 de circa 3 ori (*Diagrama nr.6*).

Diagrama nr. 6. Volumul total al activelor deținute de asociațiile de economii și împrumut, mln lei

18. Rețeaua actuală a asociațiilor de economii și împrumut nu satisface pe deplin cererile de surse de finanțare ale membrilor, acestea fiind în mare măsură dependente de sursele externe, fapt ce nu permite generarea de venituri suficiente pentru o dezvoltare durabilă, care să le creeze asociațiilor o imagine atractivă și sigură. Practic, toate depunerile de economii sînt atrase pe termen scurt. La fel, circa 70% din împrumuturile acordate membrilor asociației sînt pe termen scurt (pînă la 1 an). În anul 2009, ponderea activelor eficiente s-a diminuat comparativ cu cea a activelor ineficiente, înregistrînd o valoare cu 1,5 puncte procentuale inferioară nivelului minim recomandat de Consiliul Mondial al Uniunilor de Credit (WOCCU).

Asupra activității asociațiilor de economii și împrumut a avut un impact negativ criza financiară: volumul împrumuturilor acordate la finele anului 2009 s-a diminuat cu 36% față de anul precedent.

19. Dezvoltarea stabilă a asociațiilor necesită soluționarea unor probleme, printre care pot fi menționate următoarele: dependența excesivă de sursele externe de finanțare; nivelul insuficient de pregătire profesională a angajaților asociațiilor; riscul de nerambursare cauzat de concentrarea

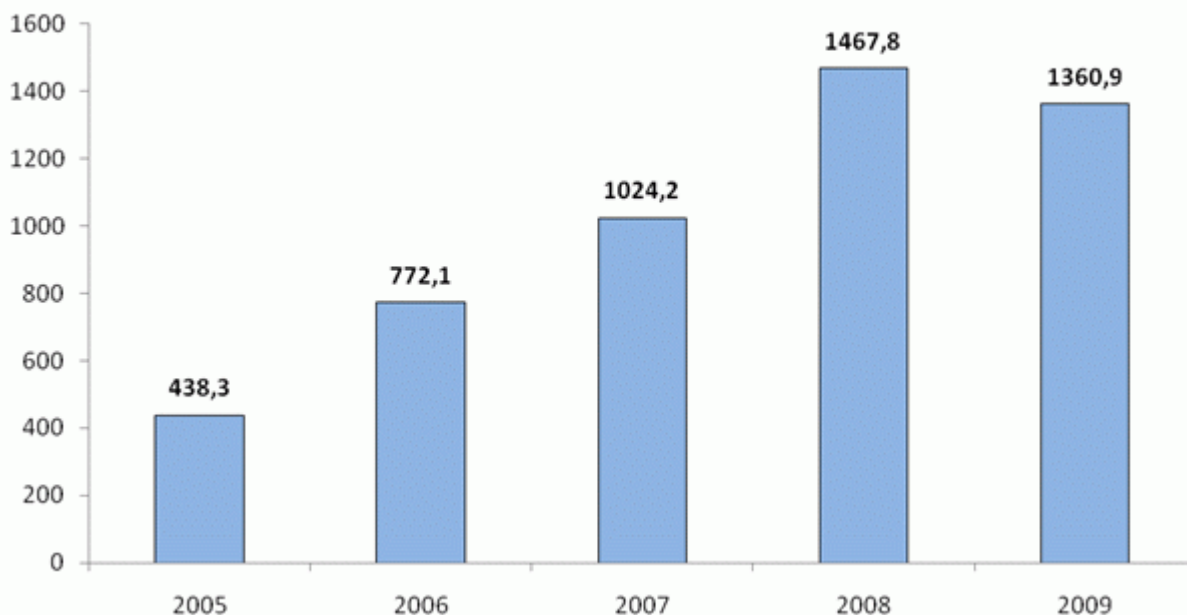
împrumuturilor acordate într-un sector specific, dependent de condițiile climaterice și de faptul că circa 90% dintre acestea sînt împrumuturi negarantate.

20. În Republica Moldova, organizațiile de microfinanțare se află în faza de dezvoltare, înregistrînd potențial de creștere. Aceste organizații au apărut ca sursă alternativă de finanțare, deoarece băncile comerciale nu acordă credite pentru toate categoriile de populație, în special pentru cei din mediul rural, sau deoarece procedura de contractare a creditelor este prea complicată. Misiunea organizațiilor de microfinanțare este sporirea accesului antreprenorilor individuali și al întreprinderilor mici și mijlocii la sursele de finanțare.

Statutul juridic și particularitățile de constituire și de activitate a organizațiilor de microfinanțare, care asigură condiții de apărare a drepturilor și intereselor legitime ale creditorilor, donatorilor, beneficiarilor, precum și ale fondatorilor, asociaților și acționarilor organizațiilor de microfinanțare, sînt stabilite de [Legea nr.280-XV din 22 iulie 2004](#) cu privire la organizațiile de microfinanțare. Principiile de activitate a organizațiilor de microfinanțare sînt: asigurarea unei stabilități financiare în domeniul microfinanțării, asigurarea transparenței în activitatea de microfinanțare și respectarea concurenței loiale.

21. În prezent, în Republica Moldova activează 35 de organizații de microfinanțare, avînd la finele anului 2009 un portofoliu de împrumut de circa 1,4 miliarde lei, sau de 3,1 ori mai mare decît în anul 2005 (*Diagrama nr.7*).

Diagrama nr. 7. Portofoliul împrumuturilor acordate de organizațiile de microfinanțare, mln lei

În anul 2009, valoarea consolidată a activelor organizațiilor de microfinanțare a constituit 1933,8 milioane lei, iar profitul lor net a înregistrat valoarea de 77,1 milioane lei, fiind de 3,4 ori mai mare decît în anul 2006.

22. Fortificarea sectorului de microfinanțare va contribui la susținerea financiară a unităților administrativ-teritoriale, la reducerea sărăciei și la stimularea inițiativei private în Republica Moldova, dezvoltînd comerțul, activitățile agricole, sectorul social, meșteșugurile, transportul local și alte ramuri economico-sociale din mediul rural.

1.4. Evoluția sistemului de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebancale

23. În corelare cu schimbările fundamentale produse în economia Republicii Moldova, în anul 2007 piața financiară nebancale a înregistrat importante schimbări pe plan instituțional și regulator ca urmare a instituirii Comisiei Naționale a Pieței Financiare (în continuare – *Comisia Națională*) în temeiul [Legii nr.129-XVI din 7 iunie 2007](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998](#)

privind Comisia Națională a Valorilor Mobiliare. Comisia Națională a devenit succesoarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, a Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor și Fondurilor Nestatale de Pensii și a Serviciului supravegherii de stat a activității asociațiilor de economii și împrumut ale cetățenilor de pe lângă Ministerul Finanțelor.

24. Comisia Națională stabilește politica pieței financiare nebancale prin elaborarea de acte normative ce reglementează activitatea participanților la aceasta, prin autorizarea activității lor, precum și prin supravegherea respectării legislației de către participanții la piața financiară nebancale. Obiectivele de bază ale Comisiei Naționale sînt: asigurarea stabilității, transparenței, siguranței și eficienței sectorului financiar nebancale, prevenirea riscurilor sistemice și a manipulării pe piața financiară nebancale, protejarea drepturilor participanților la piața financiară nebancale.

25. Pe parcursul anilor 2006–2008, în vederea ajustării legislației interne la acquis-ul comunitar și la standardele internaționale, au fost adoptate legi noi sau au fost modificate legile existente în domeniul pieței financiare nebancale, precum: [Legea nr.407-XVI din 21 decembrie 2006](#) cu privire la asigurări, [Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006](#) cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, [Legea nr.129-XVI din 7 iunie 2007](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998](#) privind Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, [Legea asociațiilor de economii și împrumut nr.139-XVI din 21 iunie 2007](#), [Legea nr.163-XVI din 13 iulie 2007](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997](#) privind societățile pe acțiuni, [Legea nr.249-XVI din 22 noiembrie 2007](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.199-XIV din 18 noiembrie 1998](#) cu privire la piața valorilor mobiliare, [Legea nr.122-XVI din 29 mai 2008](#) privind birourile istoriilor de credit.

26. [Legea nr.329-XIV din 25 martie 1999](#) cu privire la fondurile nestatale de pensii stabilește modul de constituire, funcționare și încetare a activității fondurilor nestatale de pensii, precum și modul de exercitare a controlului de stat asupra activității acestora. Autorizarea primului fond nestatal de pensii în anul 2008 a generat noi provocări în vederea dezvoltării cadrului de reglementare în domeniu, care să conducă la crearea fondurilor de pensii facultative, la conștientizarea populației asupra importanței de a-și asigura o pensie suplimentară în perioada postactivă de viață, precum și la restabilirea încrederii populației în activitatea investitorilor instituționali.

27. [Legea nr.59-XVI din 28 aprilie 2005](#) cu privire la leasing stabilește bazele juridice de reglementare a raporturilor de leasing, obiectul leasingului, participanții la operațiunile de leasing, drepturile, obligațiile și răspunderea acestora. Portofoliul contractelor de leasing în anul 2008 a constituit cifra de 1,2 miliarde lei, fiind de 3,8 ori mai mare față de cel din anul 2005. Avînd în vedere recomandările experților Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Mondiale, se impune operarea de modificări și completări la legislația în vigoare pentru delegarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare a atribuțiilor de supraveghere a activității de leasing.

28. Complexitatea relațiilor de piață, faptul că acestea sînt supuse unor riscuri majore, uneori de proporții statale, interesele de securitate a participanților la piață condiționează necesitatea elaborării unor standarde și reglementări specifice pieței financiare nebancale. Sistemul actual de reglementare a pieței necesită să fie modificat din următoarele considerente:

a) fiind elaborat în condițiile în care segmentele pieței financiare nebancale au fost administrate de diferite autorități, reglementările respective urmează a fi revăzute în scopul unificării abordărilor și principiilor de reglementare și supraveghere;

b) adoptarea legislației noi în domeniul asigurărilor și asociațiilor de economii și împrumut, modificarea și completarea legislației privind societățile pe acțiuni și valorile mobiliare implică ajustarea normelor de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebancale la standardele internaționale și introducerea supravegherii bazate pe estimarea gradului de risc;

c) dezvoltarea, în ultimii ani, a segmentului de microfinanțare prin creșterea indicatorilor de performanță, apariția mai multor entități ce practică activitatea de microfinanțare, oferirea unei game largi de servicii de microfinanțare, inclusiv creditarea ipotecară, creează premise pentru introducerea unor modificări și completări la [Legea nr.280-XV din 22 iulie 2004](#) cu privire la organizațiile de microfinanțare în scopul excluderii fraudelor și manipulărilor pe acest segment.

29. Implementarea legislației în domeniul pieței financiare nebancale impune elaborarea de acte normative privind modul de aplicare a acestora.

O problemă importantă care necesită soluționare este aplicarea standardelor cu privire la managementul riscului și a standardelor generale privind piața financiară nebancale. Elaborarea unor astfel de norme, în special a normelor de prudență financiară, care sînt relevante în acquis-ul comunitar, reprezintă un obiectiv de bază în activitatea de reglementare a pieței.

Elaborarea, modificarea și completarea cadrului normativ vor asigura unificarea procedurilor de reglementare și supraveghere a activității pe piața valorilor mobiliare, pe piața asigurărilor și în domeniul microfinanțării.

30. Majoritatea funcțiilor și atribuțiilor Comisiei Naționale privind reglementarea și supravegherea pieței financiare nebancale au fost stabilite în legile ce reglementează segmentele pieței (valori mobiliare, asigurări, asociații de economii și împrumut). Armonizarea cadrului juridic în scopul unificării abordării problemelor de reglementare și supraveghere este o sarcină dificilă, deoarece aceste reglementări diferă esențial pe sectoare sau, în unele cazuri, lipsesc în totalitate.

31. Este insuficientă și protejarea actuală a drepturilor consumatorilor de servicii financiare, deoarece nu toate legile care reglementează sectorul financiar nebancale conțin asemenea măsuri. Promovarea Codului de guvernare corporativă va ajuta la îmbunătățirea activității organelor administrative ale societăților pe acțiuni. Totodată, există o serie de probleme care afectează interesele acționarilor și care nu pot fi soluționate prin intermediul Codului de guvernare corporativă. Aceste probleme țin de protecția insuficientă a intereselor proprietarilor de societăți, de lipsa de răspundere personală a membrilor consiliului de administrație al societății pentru deciziile adoptate.

În vederea protejării eficiente a drepturilor consumatorilor de servicii financiare nebancale și asigurării transparenței informației, a fost elaborat Regulamentul cu privire la dezvăluirea de către participanții profesioniști la piața financiară nebancale a informației privind acordarea serviciilor, care stabilește regulile de prezentare a produselor financiare nebancale și volumul minim de informație privind rezultatele activității participantului profesionist la piața financiară nebancale care trebuie să fie prezentată consumatorului.

II. OBIECTIVELE STRATEGIEI

32. Elaborarea Strategiei derivă din necesitatea dezvoltării în continuare a sectorului financiar nebancale, care în prezent înscrie indicatori sub nivelul mediu înregistrat în țările din regiune, precum și din necesitatea consolidării capacităților Comisiei Naționale, implementării cadrului legislativ și normativ nou și asigurării respectării standardelor internaționale pe toate segmentele pieței financiare nebancale – valori mobiliare, asigurări și microfinanțare.

33. Scopul Strategiei este transformarea pieței financiare nebancale într-un mecanism eficient de atragere a investițiilor în sectorul real al economiei și ridicarea atractivității investiționale a Republicii Moldova. În vederea atingerii acestui scop, Strategia prevede realizarea următoarelor obiective:

- a) consolidarea sistemului de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebancale, alinierea acestuia la standardele internaționale și acquis-ul comunitar;
- b) dezvoltarea instituțională a pieței financiare nebancale;
- c) impulsivarea procesului de dezvoltare a pieței valorilor mobiliare, inclusiv stimularea apariției de noi instrumente financiare și perfecționarea infrastructurii pieței;
- d) consolidarea pieței asigurărilor, dezvoltarea infrastructurii acestei piețe;
- e) asigurarea dezvoltării durabile a sectorului de microfinanțare;
- f) asigurarea protecției drepturilor și intereselor participanților la piața financiară nebancale.

34. Strategia include două componente:

- a) strategia propriu-zisă, care stabilește obiectivele necesare și modul de realizare a acestora;
- b) planul de acțiuni pentru implementarea strategiei, care stabilește termenul de realizare, autoritatea responsabilă, costul și sursa de finanțare pentru fiecare acțiune.

35. Strategia a fost elaborată cu consultarea participanților profesioniști la piața financiară nebancale și a asociațiilor profesionale ale acestora. Un suport esențial în elaborarea Strategiei l-au

constituit recomandările experților Fondului Monetar Internațional și ai Băncii Mondiale expuse în Programul de evaluare a sectorului financiar al Moldovei, realizat în anul 2007, și în procesul de elaborare a Strategiei.

III. MĂSURILE DE REALIZARE A OBIECTIVELOR STRATEGIEI

36. Măsurile de realizare a obiectivelor Strategiei urmează a fi direcționate spre stimularea aprovizionării continue cu resurse financiare a sectorului real al economiei naționale prin îmbunătățirea condițiilor de activitate pe piața financiară nebancaară, selectarea unor forme și metode de activitate orientate spre diversificarea instrumentelor financiare, crearea investitorilor instituționali și dezvoltarea infrastructurii, precum și implementarea tehnologiilor informaționale moderne.

3.1. Consolidarea sistemului de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebancaară

37. Reforma sistemului de reglementare și supraveghere a pieței financiare nebancaare va fi realizată prin implementarea următoarelor acțiuni:

- a) consolidarea capacităților instituționale ale Comisiei Naționale;
- b) armonizarea cadrului normativ subordonat noii legislații privind supravegherea pieței financiare nebancaare cu acquis-ul comunitar, inclusiv aplicarea metodelor de supraveghere bazate pe estimarea gradului de risc;
- c) elaborarea procedurilor de licențiere a participanților profesioniști la piața financiară nebancaară în baza prevederilor acquis-ului comunitar;
- d) perfecționarea legislației privind prevenirea fraudelor pe piața financiară nebancaară;
- e) creșterea rolului organizațiilor de autoreglementare ale participanților profesioniști la piața financiară nebancaară și al asociației centrale a asociațiilor de economii și împrumut în procesul de reglementare și supraveghere a pieței.

3.1.1. Consolidarea capacităților instituționale ale Comisiei Naționale

38. În vederea consolidării capacităților Comisiei Naționale și a perfecționării calitative a reglementării și supravegherii activității participanților profesioniști la piața financiară nebancaară, se vor realiza următoarele acțiuni:

- a) modificarea cadrului juridic care reglementează activitatea Comisiei Naționale, inclusiv atribuirea acesteia a funcției de supraveghere a activității de leasing;
- b) crearea unei baze de date sigure, conformă standardelor și practicilor internaționale, privind activitatea participanților profesioniști la piața financiară nebancaară și dezvoltarea tehnologiilor informaționale privind metodele de analiză a datelor;
- c) instruirea și perfecționarea continuă a personalului în domeniul aplicării metodelor și practicilor relevante de analiză și supraveghere a pieței financiare nebancaare;
- d) dezvoltarea relațiilor de cooperare cu organismele internaționale din domeniu și cu autorități de supraveghere similare din alte țări.

39. În scopul unificării reglementărilor actuale privind competențele Comisiei Naționale, este necesară revizuirea legislației și stabilirea competențelor clare ale Comisiei Naționale privind:

- a) elaborarea, în mod independent, a regulilor și regulamentelor cu caracter obligatoriu și executoriu;
- b) aplicarea acțiunilor de interdicție, intervenție, control și sancționare disciplinară și contravențională;
- c) acumularea operativă și deplină a informației pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite de legislație;
- d) efectuarea supravegherii eficiente a activității participanților profesioniști la piața financiară nebancaară.

40. Pentru realizarea unei supravegheri adecvate și eficiente, va fi revizuit sistemul de acumulare și prelucrare a informației privind evoluția pieței financiare nebancaare, fapt care va permite deținerea de date ce reflectă situația reală pe piață. Va fi modernizată infrastructura tehnologiilor informaționale

destinată realizării funcțiilor de supraveghere, inclusiv baza tehnică și sistemele de comunicare și de prelucrare a informației.

41. Aplicarea metodelor relevante de reglementare și supraveghere va implica capacități noi și o pregătire adecvată a personalului, va implica programe de instruire în domeniu, inclusiv cu participarea experților și specialiștilor internaționali care posedă experiență în domeniul supravegherii segmentelor piețelor financiare nebancale. Instruirea angajaților va include și stagierea acestora în cadrul unor autorități de reglementare și supraveghere sau al unor participanți profesioniști la piețele financiare nebancale din alte țări.

42. Stabilirea relațiilor de cooperare cu organismele internaționale din domeniu, precum și suportul acordat de acestea în procesul de reformare a pieței financiare nebancale, reprezintă o condiție prioritară pentru realizarea obiectivelor Strategiei. Procesul de cooperare în domeniul pieței financiare nebancale a avut drept punct de reper semnarea Acordului de parteneriat și cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană. Ulterior, acest document a fost completat cu [Planul de acțiuni Uniunea Europeană – Republica Moldova](#), care stabilește crearea pentru piețele financiare a unui cadru regulator și de supraveghere prudențială echivalent cu cel existent în Uniunea Europeană, instruirea personalului autorității de supraveghere în sectorul financiar nebancale și asigurarea implementării recomandărilor Fondului Monetar Internațional la realizarea acestor acțiuni.

43. Cooperarea cu organismele de finanțare internaționale în procesul de atragere a asistenței tehnice externe este orientată spre îndeplinirea priorităților stabilite pentru activitatea Comisiei Naționale și dezvoltarea segmentelor pieței financiare nebancale. Considerând că dezvoltarea cooperării la nivel internațional reprezintă un obiectiv important în orientarea și afirmarea cursului strategic de dezvoltare, Comisia Națională a obținut calitatea de membru al Asociației Internaționale a Supraveghetorilor în Asigurări (IAIS) și își propune, la acest capitol, următoarele priorități:

a) aderarea la Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare (IOSCO) și la Consiliul Mondial al Uniunilor de Credit (WOCCU), a căror activitate are drept scop creșterea eficienței piețelor emergente prin elaborarea de standarde și principii și prin facilitarea schimbului de informații și experiență;

b) valorificarea unui proiect de asistență tehnică orientat spre dezvoltarea cadrului de reglementare a pieței financiare nebancale și consolidarea capacităților instituționale ale Comisiei Naționale.

44. Studiarea și implementarea celor mai relevante principii și practici internaționale de reglementare și supraveghere, precum și necesitatea dezvoltării și intensificării schimbului de informații între autoritățile de supraveghere din diferite țări, constituie obiective pentru care Comisia Națională va încheia acorduri de colaborare cu organismele internaționale în domeniu și cu autoritățile similare din alte țări.

3.1.2. Supravegherea bazată pe estimarea gradului de risc

45. Odată cu armonizarea legislației privind valorile mobiliare, asigurările și asociațiile de economii și împrumut cu acquis-ul comunitar, se vor elabora acte normative subordonate acesteia, fiind asigurată unificarea procedurilor de reglementare și supraveghere pentru toți participanții la piața financiară nebancale.

46. O direcție prioritară în perfecționarea sistemului de reglementare și supraveghere constituie implementarea monitorizării activității participanților profesioniști la piața financiară nebancale în baza estimării gradului de risc.

47. Activitatea de supraveghere va fi orientată spre aplicarea procedurilor bazate pe estimarea gradului de risc, fapt ce va contribui la identificarea domeniilor și participanților profesioniști cu risc sporit. Aceste proceduri vor include identificarea factorilor semnificativi de risc, evaluarea calității managementului, organizarea sistemului intern de evaluare a riscurilor din activitatea participantului profesionist, evidențierea domeniilor expuse riscului și elaborarea acțiunilor de prevenire timpurie sau de remediere a acestuia.

3.1.3. Elaborarea procedurilor noi de licențiere a participanților

profioniști la piața financiară nebanară

48. Preluarea de către Comisia Națională a funcțiilor de licențiere a tuturor participanților profesioniști la piața financiară nebanară implică unificarea procedurilor de licențiere și ajustarea acestora la normele stabilite de acquis-ul comunitar. Procedurile noi de licențiere se vor baza pe criterii specifice pieței financiare nebanare și pe nivelul riscurilor în activitatea participanților profesioniști, vor prevedea evaluarea resurselor solicitantului, managementului, personalului, sistemelor interne de control.

49. Cadrul legislativ și normativ pentru licențierea activității profesioniste pe piața financiară nebanară va stabili clar criteriile de eliberare a licențelor, lista și conținutul documentelor aferente, modul și termenele de examinare a acestora. Solicitantul de licență va trebui să demonstreze capacitatea de respectare a cerințelor de reglementare de către administratorii săi și să se asigure că aceștia au o bună reputație și experiență suficientă pentru a garanta gestionarea corectă și prudentă a activității participantului profesionist la piața financiară nebanară.

50. Aplicarea corespunzătoare a cerințelor stabilite la etapa licențierii va preveni pierderi ulterioare considerabile, atât de ordin financiar – pentru consumatorii serviciilor financiare, cât și acelea ce țin de afectarea imaginii și stabilității sectorului financiar nebanar în ansamblu.

3.1.4. Perfecționarea legislației privind prevenirea fraudelor pe piața financiară nebanară

51. În scopul protecției intereselor consumatorilor de servicii financiare în condițiile crizei economice, este necesar a prevedea în legislație măsuri concrete privind neadmiterea fraudelor, abuzurilor, manipulărilor și răspunderea pentru nerespectarea prevederilor legislației.

52. Pentru soluționarea problemelor menționate se prevede modificarea și completarea legislației contravenționale și a celei penale prin concretizarea contravențiilor și infracțiunilor de pe piața financiară nebanară, cât și a măsurilor de sancționare a acestora.

53. O condiție indispensabilă pentru diminuarea riscurilor pe piața financiară nebanară este combaterea manipulărilor, a spălării banilor și a finanțării terorismului. În acest scop, normele cu privire la prevenirea manipulării pe piața financiară nebanară și cele privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului vor fi aduse în conformitate cu prevederile directivelor Uniunii Europene.

3.1.5. Creșterea rolului organizațiilor de autoreglementare și al asociației centrale a asociațiilor de economii și împrumut

54. Dezvoltarea stabilă, transparentă și eficientă a pieței financiare nebanare urmează a fi realizată cu implicarea tuturor părților interesate. În acest sens, vor fi elaborate norme de reglementare cu implicarea organizațiilor de autoreglementare, asociațiilor de specialitate din domeniu și ale consumatorilor de servicii ale pieței financiare nebanare.

55. Un rol important în dezvoltarea pieței financiare nebanare urmează să revină organizațiilor de autoreglementare ale participanților profesioniști la piața financiară nebanară și asociației centrale a asociațiilor de economii și împrumut. Competența acestor organizații va include dreptul de a stabili standarde și cerințe proprii care vor completa și vor detalia normele aprobate de Comisia Națională. Concomitent cu dezvoltarea capacităților organizațiilor de autoreglementare și ale asociației centrale, Comisia Națională va examina posibilitatea delegării, în limitele prevăzute de legislație, a unor competențe de reglementare și supraveghere, precum și de disciplinare a membrilor.

3.2. Dezvoltarea instituțională a pieței financiare nebanare

3.2.1. Stimularea dezvoltării investitorilor instituționali

56. Constituirea și promovarea investitorilor instituționali care generează necesități de produse financiare pentru investiții, inclusiv instrumente financiare noi, reprezintă un element de bază pentru dezvoltarea pieței financiare nebanare.

57. Resursele investitorilor individuali pot fi atrase pe piața de capital prin intermediul investitorilor

instituționali. În vederea sporirii rolului investitorilor instituționali pe piața valorilor mobiliare, va fi elaborat un nou cadru legislativ privind constituirea, funcționarea și lichidarea acestora, pornind de la următoarele criterii:

- a) extinderea spectrului de obiecte investiționale care pot forma portofoliul;
- b) elaborarea unor norme mai puțin restrictive din punctul de vedere al spectrului de mecanisme investiționale, ce ar putea fi utilizate de investitorii instituționali;
- c) elaborarea legislației noi în baza principiilor de reglementare și supraveghere a activității investitorilor instituționali prevăzute de acquis-ul comunitar, inclusiv reglementarea și supravegherea activității de leasing.

58. În scopul amplificării posibilității de atragere a mijloacelor disponibile ale populației, se prevede elaborarea cadrului legislativ și normativ:

- a) privind activitatea organismelor de plasament colectiv;
- b) privind activitatea fondurilor de pensii facultative.

59. Sistemul fondurilor de pensii facultative se va forma pe baza contribuțiilor voluntare ale angajaților și/sau angajatorilor în scopul obținerii unei pensii suplimentare față de cea asigurată de stat. În timp ce contribuțiile la fondul public de pensii sînt redistribuite pensionarilor actuali, cele vărsate în fondurile de pensii facultative vor fi reinvestite în valori mobiliare de stat sau corporative, în depozite bancare etc. Fiecărui contribuabil i se va deschide un cont personal în care se vor acumula sumele vărsate și venitul investițional, astfel fiind asigurată o corelație dintre mărimea pensiei și a contribuțiilor din perioada activă.

În scopul protejării intereselor participanților la fondurile de pensii facultative, vor fi stabilite reguli privind separarea activelor administratorului de activele fondului, răspunderea administratorilor, normele de dezvăluire și de transparență a operațiunilor cu activele fondurilor de pensii, normele de rezerve obligatorii, va fi creat Fondul de garantare a pensiilor facultative. Acest Fond va fi constituit din contribuțiile administratorilor fondurilor de pensii facultative, fiind reglementat și gestionat de către Comisia Națională; disponibilitățile vor fi plasate în conturi de depozit în bănci comerciale și/sau în valori mobiliare de stat, astfel fiind garantate drepturile participanților și ale beneficiarilor dobîndite în cadrul sistemului de pensii facultative.

60. Promovarea investițiilor colective este imposibilă fără o schimbare a psihologiei, culturii și comportamentului investitorilor individuali. Restabilirea încrederii investitorilor individuali va constitui unul dintre obiectivele principale în domeniul dezvoltării investițiilor colective. Totodată, este necesar ca investitorii instituționali și alte instituții specializate să efectueze o amplă campanie de informare a publicului larg care, de regulă, posedă cunoștințe insuficiente în domeniul investițional.

3.2.2. Stimularea activității birourilor istoriilor de credit

61. Dezvoltarea activității birourilor istoriilor de credit are o importanță tot mai mare pe piața financiară din Republica Moldova ca urmare a creșterii rapide a ofertei de credite. Creditele înregistrează o creștere continuă datorită diversificării portofoliului de clienți, dar și a produselor de finanțare, inclusiv datorită lansării unor noi servicii precum leasingul și microfinanțarea. În aceste condiții, pentru a asigura un nivel satisfăcător de rambursare a creditelor, este necesar să se dezvolte infrastructuri informaționale de formatul birourilor istoriilor de credit. [Legea nr.122-XVI din 29 mai 2008](#) cu privire la birourile istoriilor de credit reprezintă cadrul de reglementare a activității lor.

62. Pornind de la necesitatea sporirii gradului de protecție a creditorilor și debitorilor din contul diminuării generale a riscurilor de credit și în scopul ridicării eficienței instituțiilor financiare și a altor entități care acordă credite, a fost aprobat cadrul normativ subordonat legii menționate. Astfel, vor fi realizate acțiuni de stimulare a cît mai multor entități (societăți de asigurare, companii de leasing, asociații de economii și împrumut, organizații de microfinanțare) privind utilizarea serviciilor birourilor istoriilor de credit.

3.3. Impulsionarea procesului de dezvoltare a pieței valorilor mobiliare

63. O condiție principală pentru relansarea pieței valorilor mobiliare este modificarea infrastructurii acesteia prin aplicarea tehnologiilor informaționale performante și implementarea practicilor internaționale de tranzacționare, înregistrare și decontare, pentru a permite interconectarea cu alte piețe financiare.

64. În scopul stimulării dezvoltării pieței valorilor mobiliare, se preconizează realizarea următoarelor măsuri:

- a) modificarea cadrului legislativ și normativ privind piața valorilor mobiliare pentru alinierea acestuia la standardele internaționale și acquis-ul comunitar;
- b) stimularea implementării unor noi instrumente financiare;
- c) perfecționarea infrastructurii pieței valorilor mobiliare.

3.3.1. Modificarea cadrului legislativ și normativ privind piața valorilor mobiliare

65. Pentru a dezvolta piața primară a valorilor mobiliare sînt necesare acțiuni de ridicare a atractivității valorilor mobiliare ca instrument de creditare și ca sursă investițională, de asemenea, acțiuni de optimizare a procedurii de plasare a valorilor mobiliare, în conformitate cu practicile internaționale în domeniu. Acest proces va include realizarea următoarelor măsuri:

- a) elaborarea proiectului noii legi privind piața de capital;
- b) elaborarea cadrului normativ privind participarea intermediarilor profesioniști la emisiunile de valori mobiliare, în scopul realizării eficiente a acestor emisiuni;
- c) stimularea emisiunilor de valori mobiliare prin intermediul ofertelor publice;
- d) stabilirea criteriilor adecvate privind includerea societăților pe acțiuni în primul nivel de listare la BVM, în scopul evidențierii societăților ale căror acțiuni sînt activ tranzacționate.

66. Comisia Națională va susține instituirea participanților profesioniști ce desfășoară activități de underwriting și de consultanță investițională, promovînd emisiuni de valori mobiliare cu participarea acestora.

67. Optimizarea procedurilor de emisiune a valorilor mobiliare va fi realizată concomitent cu stabilirea responsabilității emitenților și persoanelor de răspundere ale acestora în cazurile nerespectării cadrului legislativ și normativ la efectuarea emisiunilor, legislația contravențională și penală urmînd să fie completată cu prevederile de rigoare.

3.3.2. Stimularea implementării noilor instrumente financiare

68. Dezvoltarea pieței financiare nebankare ține de extinderea spectrului de instrumente financiare în scopul creării de noi posibilități pentru investitori, deoarece pe piața actuală a valorilor mobiliare din Republica Moldova se tranzacționează, în fond, numai acțiuni.

69. Se preconizează dezvoltarea pieței obligațiunilor, de a căror apariție sînt interesate băncile și companiile de leasing și care, în același timp, prezintă un produs solicitat de investitorii instituționali – organismele de plasament colectiv și fondurile de pensii facultative. Pentru dezvoltarea instrumentelor financiare menționate, se vor elabora în mod prioritar acte normative care vor stabili modul de emisiune și circulație a obligațiunilor corporative.

3.3.3. Perfecționarea infrastructurii pieței valorilor mobiliare

70. Dezvoltarea pieței secundare a valorilor mobiliare este posibilă numai prin transformarea acesteia într-o piață eficientă și rentabilă din punct de vedere operațional. În acest scop, vor fi întreprinse măsuri privind modificarea, conform practicii internaționale, a procedurilor de efectuare și înregistrare a tranzacțiilor și de efectuare a clearingului și decontărilor. Astfel, se va promova o structură modernă a DNVM, care va avea și funcția de ținere a registrului deținătorilor de valori mobiliare emise de către societățile pe acțiuni și pe cea de efectuare a decontărilor în conformitate cu practicile internaționale, fapt ce va conduce la simplificarea și reducerea costurilor tranzacțiilor cu valori mobiliare.

71. De asemenea, se vor întreprinde măsuri pentru crearea unui sistem integrat de comercializare care va interconecta BVM, DNVM și intermediarii, fapt ce va permite efectuarea continuă a tranzacțiilor și

comercializarea la distanță a valorilor mobiliare. În cadrul tranzacționării valorilor mobiliare, decontarea mijloacelor bănești se va efectua prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei. În procesul de dezvoltare a infrastructurii, se va ține cont de particularitățile existente în țara noastră și de direcțiile de dezvoltare a pieței financiare nebankare în țările Uniunii Europene, fapt care va permite cooperarea și interconectarea acestora în viitor.

3.4. Consolidarea pieței asigurărilor

72. Principalul obiectiv al domeniului asigurărilor este formarea unei piețe stabile și transparente, bazată pe tehnologii moderne de asigurare, capabilă să protejeze interesele cetățenilor și ale agenților economici, precum și să devină o sursă importantă de investiții pentru dezvoltarea economică a țării. Realizarea acestui obiectiv include următoarele priorități:

- a) creșterea nivelului de capitalizare a societăților de asigurare, diversificarea serviciilor de asigurare;
- b) modificarea sistemului de reglementare și supraveghere în baza principiilor aplicate la nivel internațional și prin utilizarea tehnologiilor informaționale performante;
- c) îmbunătățirea managementului societăților de asigurare prin crearea sistemelor interne de evaluare a riscurilor și de pregătire profesională a specialiștilor;
- d) dezvoltarea infrastructurii pieței asigurărilor;
- e) crearea sistemului informațional în asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto.

3.4.1. Creșterea nivelului de capitalizare a societăților de asigurare

73. Pentru a menține o piață stabilă și eficientă a asigurărilor, este necesară implementarea normelor de solvabilitate aplicate la nivel internațional care stabilesc o relație strânsă între nivelul capitalului propriu al asigurătorului și volumul obligațiilor asumate. Elaborarea și implementarea normelor privind marja de solvabilitate și controlul riguros al respectării acestora din partea asigurătorilor vor garanta sporul capitalizării organizațiilor de asigurare în funcție de volumul de activitate.

74. Capitalizarea sectorului asigurărilor va spori și în urma dezvoltării asigurărilor de viață. Pentru accelerarea acestui proces sînt necesare următoarele măsuri prioritare:

- a) elaborarea reglementărilor de stimulare a angajaților și patronilor conform practicilor internaționale în asigurările de viață;
- b) crearea cadrului normativ privind activitatea actuarului, care va deține funcțiile de certificare a calculului tarifelor de asigurare, a rezervelor și obligațiilor de asigurare, precum și a programelor investiționale;
- c) ridicarea gradului de informare a populației privind oportunitățile asigurărilor de viață;
- d) dezvoltarea sistemului bankassurance, care poate fi definit drept componenta ce înglobează toate tipurile de avantaje pe care clientul le poate obține din relația cu banca și cu asigurătorul său.

3.4.2. Modificarea sistemului de reglementare și supraveghere în asigurări

75. Modificarea sistemului de reglementare și supraveghere a pieței asigurărilor se va efectua în baza [Legii nr.407-XVI din 21 decembrie 2006](#) cu privire la asigurări, care prevede aplicarea normelor de prudență echivalente celor aplicate în Uniunea Europeană. Se preconizează perfecționarea rapoartelor privind solvabilitatea societăților de asigurare, informația detaliată ce ține de reasigurare, despăgubirile de asigurare și cheltuielile asigurătorilor.

76. Supravegherea documentară din oficiu va fi completată cu un program de efectuare a controlului activității asigurătorilor la sediul acestora. Controlul activității asigurătorilor, precum și analiza documentară, efectuate în baza estimării gradului de risc, constituie baza sistemului modern de reglementare și supraveghere a sectorului asigurărilor, aplicat la nivel internațional.

77. Vor fi întreprinse măsuri pentru implementarea sistemului internațional de raportări financiare în domeniul asigurărilor, pentru a crea o bază unică de date a sectorului asigurărilor din Republica Moldova, care să reflecte în mod cert problemele stabilității financiare, transparența activității, situația

evidenței și guvernării corporative în societățile de asigurare.

3.4.3. Îmbunătățirea managementului societăților de asigurare

78. Aplicarea metodelor relevante de reglementare și supraveghere a pieței asigurărilor, respectarea normelor de prudență financiară implică ridicarea nivelului de pregătire profesională a specialiștilor din cadrul societăților de asigurări și al Comisiei Naționale.

În scopul soluționării problemei privind pregătirea profesională a specialiștilor în domeniul asigurărilor, se vor elabora programe de instruire privind practicile aplicate în țările cu o infrastructură dezvoltată a pieței asigurărilor. Astfel, vor fi valorificate la maximum programele organizate la nivel internațional, precum și posibilitățile oferite de organizațiile financiare internaționale, în scopul instruirii și perfecționării specialiștilor în domeniu.

79. În structura societăților de asigurare se vor constitui subdiviziuni specializate în evaluarea riscului, stabilirea primelor de asigurare, aprecierea cuantumului despăgubirilor de asigurare, în conformitate cu practicile internaționale. Se vor întreprinde măsuri pentru certificarea specialiștilor în domeniul asigurărilor.

3.4.4. Dezvoltarea infrastructurii pieței asigurărilor

80. O condiție prioritară pentru dezvoltarea infrastructurii pieței asigurărilor este elaborarea și aprobarea reglementărilor privind activitatea brokerilor și agenților de asigurare, precum și stabilirea cerințelor pentru supravegherea eficientă a activității de intermediere.

81. Aplicarea tehnologiilor informaționale moderne în activitatea de asigurare constituie unul dintre obiectivele principale în dezvoltarea pieței asigurărilor. Implementarea sistemelor informaționale va contribui la ridicarea nivelului stabilității financiare a asigurătorilor și va permite asigurarea unei transparențe reale a activității acestora.

În conformitate cu [Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006](#) cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, se preconizează constituirea unei baze de date unice către care asigurătorii sînt obligați să transmită, pe cale electronică, informații privind contractele de asigurare auto obligatorie.

82. O soluție alternativă de atragere a resurselor suplimentare pe piața asigurărilor poate fi revizuirea modelului actual de asigurări medicale și aplicarea principiilor de parteneriat public-privat, cu implicarea societăților de asigurare private. Asigurătorii vor fi cointeresați în optimizarea cheltuielilor de asistență medicală în cadrul unui mediu concurențial și își vor asuma responsabilitatea de promovare a nevoii de protecție prin asigurare. Prin instrumente de informare a populației, asigurarea își va îndeplini una din funcțiile de bază – cea de control al calității serviciilor medicale prestate.

83. Piața vânzării prin Internet din Republica Moldova este încă într-o fază incipientă, totuși, avînd în vedere creșterile înregistrate la nivel global, în scurt timp Internetul va deveni unul dintre principalele medii de comercializare.

Actualmente, pentru a încuraja dezvoltarea asigurărilor de răspundere civilă auto, Comisia Națională este la etapa finală de implementare (securizare și testare) a Sistemului de emisie electronică a poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (internă și externă), care este o modalitate nouă și comodă de încheiere și achitare a contractului pentru acest tip de asigurare și care presupune promptitudine și eficiență.

3.5. Asigurarea dezvoltării durabile a sectorului de microfinanțare

84. Asigurarea dezvoltării durabile a sectorului de microfinanțare va avea drept consecință sporirea volumului de servicii financiare prestate de către asociațiile de economii și împrumut și va stimula dezvoltarea economică în mediul rural. Situația rețelei asociațiilor de economii și împrumut evidențiază necesitatea creării unor condiții în care acestea ar fi capabile să acopere cheltuielile pe seama veniturilor obținute din acordarea de împrumuturi, concomitent cu posibilitatea menținerii unor rate la dobînzii cît mai avantajoase pentru membrii lor.

85. În vederea atingerii obiectivului menționat și luînd în considerare nivelul actual de dezvoltare a

sectorului, Strategia prevede realizarea următoarelor acțiuni prioritare:

- a) consolidarea și dezvoltarea sectorului asociațiilor de economii și împrumut;
- b) modificarea cadrului legislativ și normativ privind asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de microfinanțare;
- c) îmbunătățirea managementului asociațiilor.

3.5.1. Consolidarea și dezvoltarea sectorului asociațiilor de economii și împrumut

86. Consolidarea și dezvoltarea asociațiilor se vor realiza în baza [Legii asociațiilor de economii și împrumut nr.139-XVI din 21 iunie 2007](#), care reglementează posibilitatea de extindere teritorială a asociațiilor, stabilirea a 3 categorii de licențe de activitate în funcție de serviciile acordate, facilitarea procedurii de primire a membrilor, divizarea clară a funcțiilor în organele de conducere ale asociației, stabilirea cerințelor față de administratorii asociației, de asemenea, conține alte norme având drept scop extinderea activității asociațiilor și asigurarea stabilității financiare a acestora.

3.5.2. Modificarea cadrului legislativ și normativ privind asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de microfinanțare

87. Noul cadru regulatoriu, implementat în cursul anului 2008, a asigurat dezvoltarea calitativă a indicatorilor de bază ce caracterizează sistemul asociațiilor de economii și împrumut, aceștia evidențiind o creștere continuă a încrederii populației în serviciile acordate de instituțiile în cauză. Totodată însă s-au evidențiat și unele probleme privind aplicarea măsurilor față de asociațiile aflate în dificultate financiară, privind lichidarea și reorganizarea asociațiilor, fapt ce impune introducerea modificărilor corespunzătoare în actele legislative și în cele normative.

88. Este necesar să se modifice cadrul legislativ privind reglementarea și supravegherea activității organizațiilor de microfinanțare, care să asigure: definirea activității de microfinanțare; supravegherea organizațiilor de microfinanțare; reglementarea prudențială privind suficiența capitalului; condițiile de activitate compozită; cerințe de clasificare a creditelor și de formare a provizioanelor pentru pierderi; mecanismul de protecție a beneficiarilor produselor de microfinanțare.

3.5.3. Îmbunătățirea managementului asociațiilor de economii și împrumut

89. Îmbunătățirea managementului asociațiilor de economii și împrumut se axează pe aplicarea actelor normative ce vizează exigențe față de administratorii asociațiilor, crearea unui sistem eficient de perfecționare profesională continuă a angajaților asociațiilor, elaborarea și implementarea programelor de instruire a administratorilor și membrilor consiliilor asociațiilor în domeniul managementului financiar și implicarea acestora în analiza, evaluarea și prognoza dezvoltării financiare a asociațiilor, precum și în managementul riscurilor, inclusiv aplicarea procedurilor legale de recuperare a împrumuturilor expirate și a dobânzilor aferente, ridicarea nivelului de utilizare a sistemelor informaționale de management.

3.6. Asigurarea protecției drepturilor și intereselor participanților la piața financiară nebancaară

90. Stabilirea normelor prudențiale pentru toți participanții profesioniști la piața financiară nebancaară și stabilirea cerințelor speciale față de conducătorii, angajații și acționarii semnificativi ai participanților profesioniști vor contribui la protecția drepturilor și intereselor participanților la piața financiară nebancaară.

91. În același timp, sînt necesare măsuri concrete de protecție a drepturilor și intereselor consumatorilor de servicii financiare, inclusiv:

- a) asigurarea transparenței informației privind activitatea participanților profesioniști la piața financiară nebancaară, precum și a informației despre serviciile acordate;
- b) elaborarea și implementarea reglementărilor privind examinarea petițiilor;
- c) ridicarea culturii financiare a populației privind serviciile pieței financiare nebancaare.

3.6.1. Asigurarea transparenței informației

92. Pentru a asigura transparența informației privind evoluția pieței financiare nebankare, se vor elabora standarde specifice de publicare a informației privind activitatea tuturor participanților profesioniști la această piață, cât și activitatea societăților pe acțiuni, pe paginile web ale participanților la piață și pe pagina web a Comisiei Naționale, în conformitate cu legislația în vigoare.

93. O măsură prioritară pentru protecția drepturilor consumatorilor de servicii financiare nebankare este asigurarea transparenței informației prezentate consumatorilor. Vor fi întreprinse măsuri pentru asigurarea respectării stricte a Regulamentului cu privire la dezvăluirea de către participanții profesioniști la piața financiară nebankară a informației privind acordarea serviciilor, care stabilește modul și condițiile de prezentare a informației clientului și prevede ca informația despre serviciile (produsele) prestate consumatorilor să fie expusă într-un limbaj simplu, clar și accesibil.

3.6.2. Elaborarea și implementarea reglementărilor privind examinarea petițiilor

94. Un pas important în dezvoltarea sistemului de protecție a drepturilor consumatorilor de servicii financiare nebankare este stabilirea unor proceduri speciale de examinare a petițiilor, care urmează a fi respectate de participantul profesionist. Informația prezentată consumatorului va include date privind subdiviziunile sau persoanele care se ocupă de examinarea petițiilor în cadrul structurii organizatorice a participantului profesionist.

3.6.3. Ridicarea culturii financiare a populației privind serviciile pieței financiare nebankare

95. Pentru executarea măsurilor de consolidare a încrederii cetățenilor țării și a altor potențiali investitori și consumatori de servicii financiare vizavi de prioritățile și siguranța pieței financiare, se vor desfășura activități instructive în rîndul populației, care să faciliteze cunoașterea și asimilarea conceptelor economice noi propuse spre realizare.

96. Va fi elaborat un program complex de școlarizare care va ajuta investitorii să utilizeze informațiile pentru formarea portofoliului de investiții.

97. Se preconizează elaborarea și editarea “Ghidului investitorului pe piața de capital”, “Ghidului investitorului în valori mobiliare de stat”, “Ghidului investitorului la bursa de valori”, “Ghidului acționarului”, “Ghidului asiguratului” și “Ghidului participantului la fondul de pensii facultative” în vederea informării consumatorilor de servicii financiare privind drepturile și obligațiile lor garantate de legislație, de asemenea, organizarea unor emisiuni televizate și radio specializate în domeniul pieței financiare nebankare.

IV. REZULTATELE SCONTATE ȘI INDICATORII DE PROGRES

98. În urma implementării acțiunilor stabilite de Strategie, piața financiară nebankară se va modifica esențial pe următoarele direcții:

- a) diversificarea spectrului de instrumente financiare și servicii financiare acordate persoanelor fizice și juridice;
- b) crearea organismelor noi de plasament colectiv cu posibilități investiționale pe termen lung;
- c) asigurarea condițiilor competitive de efectuare a tranzacțiilor pe piața financiară nebankară;
- d) diminuarea riscurilor pe piața financiară nebankară;
- e) ridicarea gradului de transparență, stabilitate și siguranță a pieței financiare nebankare;
- f) îmbunătățirea gradului de protecție a drepturilor și intereselor consumatorilor de servicii financiare.

99. Impulsionarea dezvoltării pieței valorilor mobiliare corporative va contribui la aprovizionarea cu resurse financiare a sectorului real al economiei naționale, la distribuirea resurselor investiționale în cele mai eficiente sectoare ale economiei, precum și la sporirea veniturilor investitorilor individuali.

100. Dezvoltarea asigurărilor ca metodă de gestiune a riscurilor va condiționa protecția drepturilor

mln.lei	343,0	1233,4	996,8	141,2	267,9	450,0	600,0	800,0	1000,0
în raport cu volumul total al tranzacțiilor cu valori mobiliare, %	30,2	66,2	45,4	22,7	47,9	65,0	65,0	65,0	65,0
Volumul investițiilor străine atrase prin emisiunile de valori mobiliare:									
mln.lei	515,3	799,1	498,3	319,7	460,9	500,0	520,0	600,0	700,0
în raport cu volumul total al emisiunilor de valori mobiliare, %	75,4	62,7	61,2	49,6	54,0	55,0	55,0	60,0	64,0
Volumul primelor de asigurare subscrise:									
mln.lei	559,6	724,2	837,2	816,6	850,0*	1100,0	1300,0	1500,0	1700,0
în raport cu PIB, %	1,25	1,36	1,34	1,36	1,35*	1,57	1,73	1,88	2,00
Volumul primelor de asigurare în asigurările de viață:									
mln.lei	21,6	33,6	47,9	50,5	55,0*	90,0	120,0	150,0	200,0
în raport cu volumul total al primelor subscrise, %	3,9	4,6	5,7	6,2	6,5*	8,2	9,2	10,0	11,8
Volumul rezervelor de asigurare, mln.lei	352,0	442,5	437,2	487,5	500,0*	550,0	600,0	650,0	800,0
Capitalul propriu al societăților de asigurare, mln.lei	296,5	364,9	656,4	812,7	850,0*	900,0	950,0	1000,0	1200,0
Portofoliul de împrumuturi acordate de asociațiile de economii și împrumut:									
mln.lei	250,3	326,8	506,4	322,9	330,0*	400,0	500,0	600,0	700,0
în raport cu PIB, %	0,56	0,61	0,81	0,53	0,51*	0,57	0,67	0,75	0,82
Rata de finanțare din depuneri a împrumuturilor acordate de asociațiile de economii și împrumut, %	17,9	25,4	15,4	22,3	15,0*	17,0	20,0	22,0	25,0
Portofoliul de împrumuturi acordate de organizațiile de microfinanțare:									
mln.lei	772,1	1024,2	1467,8	1360,9	1380,0*	1500,0	1650,0	1800,0	2000,0
în raport cu PIB, %	1,73	1,92	2,34	2,26	2,12*	2,14	2,20	2,25	2,35

* Rezultatele scontate pentru anul 2010.

Anexa nr.2

PLANUL DE ACȚIUNI
pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a
pieței financiare nebancale pe anii 2011-2014

Nr. d/o	Denumirea acțiunii	Cost, mii lei	Termen de realizare	Sursă de finanțare	Autoritate responsabilă	Rezultatul implementării	Indicatori de monitorizare
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Consolidarea sistemului de reglementare și supraveghere a sectorului financiar nebanca							

1.1	Elaborarea proiectului de lege privind Comisia Națională a Pieței Financiare (în variantă nouă)	1000	Anul 2011	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Stabilirea atribuțiilor, drepturilor, principiilor de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, conform practicilor aplicate la nivel internațional	Proiectul de lege prezentat la Guvern
1.2	Încheierea acordurilor de aderare a Comisiei Naționale a Pieței Financiare la organismele internaționale de profil și a acordurilor de colaborare cu autorități de reglementare a pieței financiare nebancale din alte țări	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anii 2011-2014	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Consolidarea capacităților instituționale ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare prin alinierea la standardele internaționale și facilitarea schimbului de informații și experiență	Acordurile încheiate cu Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare (IOSCO) și cu Consiliul Mondial al Uniunilor de Credit (WOCCU)
1.3	Elaborarea proiectului de lege privind modificarea și completarea Codului contravențional și a Codului penal	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2011	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Asigurarea unui sistem eficient de sancționare a infracțiunilor de pe piața financiară nebancale, sporirea încrederii investitorilor	Proiectul de lege prezentat la Guvern
1.4	Elaborarea Ghidului privind supravegherea și controlul pe piața financiară nebancale în baza estimării gradului de risc	1600	Anul 2011	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Sporirea eficienței activității personalului Comisiei Naționale a Pieței Financiare, asigurarea stabilității pieței	Ghidul aprobat
1.5	Elaborarea Ghidului practic privind depistarea de fraude, abuzuri, manipulări pe piața financiară nebancale	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2014	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Diminuarea riscurilor pentru participanții la piața financiară nebancale	Ghidul practic privind depistarea de fraude, abuzuri, manipulări pe piața financiară nebancale, aprobat
1.6	Elaborarea	În limita	Anii	Bugetul	Comisia	Asigurarea	Procedurile de

	procedurilor de licențiere a participanților profesioniști la piața financiară nebancaară în baza prevederilor acquis-ului comunitar	bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	2011-2012	Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Națională a Pieței Financiare	respectării cerințelor stabilite pentru desfășurarea activității pe piața financiară nebancaară	licențiere a participanților profesioniști la piața financiară nebancaară, aprobate
1.7	Implementarea sistemului internațional de raportări financiare în domeniul pieței financiare nebancaare	1600	Anii 2011-2012	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare, Ministerul Finanțelor	Instituirea sistemului de raportare financiară pe baza standardelor internaționale pe toate segmentele pieței financiare nebancaare	Actele normative privind raportările financiare în domeniul pieței financiare nebancaare, aprobate
1.8	Elaborarea și implementarea sistemului de management informațional	6500	Anul 2011	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Asigurarea supravegherii eficiente a pieței financiare nebancaare	Crearea bazei tehnice și a software-ului necesar pentru recepționarea, stocarea și analiza informației
1.9	Elaborarea și implementarea Programului de dezvoltare a resurselor umane	3000	Anii 2011-2014	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Instruirea și perfecționarea continuă a personalului Comisiei Naționale a Pieței Financiare în scopul dezvoltării abilităților și competențelor privind implementarea practicilor internaționale	Programul de dezvoltare a resurselor umane aprobat. Număr de persoane instruite
1.10	Elaborarea și implementarea sistemului de audit și control intern	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2012	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Optimizarea procesului decizional și utilizarea eficientă a resurselor	Sistemul de audit și control intern, aprobat
1.11	Elaborarea proiectului de modificare și completare a cadrului legal privind activitatea	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței	Anii 2011-2012	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Elaborarea sistemului de reglementare și supraveghere a activității de leasing	Proiectul de lege prezentat la Guvern

	de leasing	Financiare					
1.12	Elaborarea proiectului de modificare și completare a legislației fiscale privind piața financiară nebancaară	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anii 2011-2013	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare, Ministerul Finanțelor	Asigurarea unui sistem eficient de stimulare fiscală a dezvoltării pieței financiare nebancaare. Lărgirea spectrului de instrumente financiare	Proiectul de lege prezentat la Guvern

2. Dezvoltarea instituțională a pieței financiare nebancaare

2.1	Elaborarea proiectului de lege privind fondurile de pensii facultative	700	Anul 2011	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Constituirea sistemului de pensii facultative și direcționarea mijloacelor bănești ale cetățenilor în sectorul real al economiei naționale	Proiectul de lege prezentat la Guvern
2.2	Elaborarea cadrului normativ subordonat Legii privind fondurile de pensii facultative	900	Anii 2011-2012	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Crearea cadrului normativ care să asigure eficiența activității fondurilor de pensii facultative	Actele normative care reglementează activitatea fondurilor de pensii facultative, aprobate

3. Impulsionarea procesului de dezvoltare a pieței valorilor mobiliare

3.1	Elaborarea proiectului de lege privind piața de capital conform cu standardele internaționale și acquis-ul comunitar	2000	Anul 2011	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Crearea condițiilor pentru dezvoltarea unei piețe eficiente și ajustate la piața internațională de capital	Proiectul de lege prezentat la Guvern
3.2	Elaborarea cadrului normativ subordonat Legii privind piața de capital	2400	Anii 2011-2012	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Constituirea cadrului normativ aliniat la standardele internaționale și acquis-ul comunitar	Actele normative care reglementează activitatea participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare, aprobate
3.3	Formarea structurii moderne a Depozitarului Național al Valorilor Mobiliare, inclusiv preluarea funcției de ținere a registrelor	500	Anii 2011-2012	Mijloacele participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare	Depozitarul Național al Valorilor Mobiliare, Comisia Națională a Pieței Financiare	Ridicarea nivelului de siguranță și stabilitate a pieței financiare nebancaare	Exercitarea funcției de registrator de către Depozitarul Național al Valorilor Mobiliare

3.4	Integrarea Depozitarului Național al Valorilor Mobiliare în Sistemul automatizat de plăți interbancare	1650	Anii 2011-2013	Mijloacele participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare	Comisia Națională a Pieței Financiare, Depozitarul Național al Valorilor Mobiliare, Banca Națională a Moldovei	Crearea condițiilor pentru sporirea operativității efectuării tranzacțiilor cu valori mobiliare	Decontarea mijloacelor bănești aferente tranzacțiilor cu valori mobiliare prin Sistemul automatizat de plăți interbancare
3.5	Elaborarea și implementarea măsurilor necesare pentru tranzacționarea valorilor mobiliare de stat cu termenul de circulație mai mare de 1 an la Bursa de Valori a Moldovei	500	Anii 2011-2013	Mijloacele participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare	Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Bursa de Valori a Moldovei	Diversificarea instrumentelor financiare tranzacționate la Bursa de Valori a Moldovei	Tranzacționarea valorilor mobiliare de stat cu termenul de circulație mai mare de 1 an la Bursa de Valori a Moldovei

4. Consolidarea pieței asigurărilor

4.1	Elaborarea cadrului normativ subordonat legislației în domeniul asigurărilor	2600	Anii 2011-2012	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Constituirea cadrului normativ aliniat la standardele internaționale și acquis-ul comunitar	Acele normative ce reglementează activitatea în domeniul asigurărilor, aprobate
4.2	Elaborarea programelor și organizarea procesului de instruire a specialiștilor în domeniul asigurărilor	1000	Anii 2011-2014	Asistența tehnică; bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare, Uniunea Asiguratorilor din Moldova, Asociația de Actuarat din Moldova	Îmbunătățirea managementului în societățile de asigurare	Număr de specialiști care au participat la acțiunile de perfecționare
4.3	Elaborarea și implementarea sistemului informațional pentru asigurările obligatorii de răspundere civilă auto	1300	Anii 2011-2014	Mijloacele participanților profesioniști la piața valorilor mobiliare; asistența tehnică	Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, Comisia Națională a Pieței Financiare	Ridicarea nivelului de siguranță și eficiență în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto	Sistem centralizat de evidență a polițelor de asigurare în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto
4.4	Dezvoltarea	600	Anii	Asistența	Comisia	Aplicarea calculelor	Asistență pentru

	capacităților în domeniul serviciilor de actuarial		2011-2012	tehnică; bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Națională a Pieței Financiare	actuariale în domeniul asigurărilor și al fondurilor de pensii facultative	revizuirea cadrului legal și aplicarea practicii actuariale
4.5	Studiu de fezabilitate privind implementarea asigurărilor medicale obligatorii cu participarea societăților de asigurări	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2011	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Dezvoltarea asigurărilor medicale pe principii alternative	Studiul de fezabilitate elaborat

5. Asigurarea dezvoltării durabile a sectorului de microfinanțare

5.1	Elaborarea proiectului de modificare a Legii asociațiilor de economii și împrumut	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2011	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Crearea condițiilor pentru dezvoltarea asociațiilor de economii și împrumut, protecția drepturilor membrilor acestora	Proiectul de lege prezentat la Guvern
5.2	Elaborarea proiectului legii noi privind organizațiile de microfinanțare	600	Anul 2011	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Instituirea normelor de reglementare și supraveghere a organizațiilor de microfinanțare	Proiectul de lege prezentat la Guvern
5.3	Perfecționarea cadrului normativ privind activitatea asociațiilor de economii și împrumut	500	Anii 2011-2012	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Constituirea unui cadru normativ aliniat la standardele internaționale	Actele normative care reglementează activitatea asociațiilor de economii și împrumut, aprobate
5.4	Elaborarea actelor normative ce reglementează activitatea de creditare ipotecară	500	Anii 2011-2012	Asistența tehnică	Comisia Națională a Pieței Financiare	Reglementarea activității de creditare ipotecară în conformitate cu standardele internaționale	Actele normative care reglementează activitatea de creditare ipotecară, aprobate
5.5	Elaborarea programelor și organizarea procesului de instruire a angajaților asociațiilor de economii și împrumut	500	Anii 2011-2012	Asistența tehnică; bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare, asociația centrală a asociațiilor de economii și împrumut și organizațiile	Îmbunătățirea managementului asociațiilor	Număr de specialiști care au participat la acțiunile de perfecționare

partenere

**6. Asigurarea protecției drepturilor și intereselor participanților
la piața financiară nebancaară**

6.1	Elaborarea actelor normative privind dezvăluirea informației de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2012	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Sporirea transparenței activității participanților profesioniști la piața financiară nebancaară	Actele normative privind dezvăluirea informației, aprobate
6.2	Elaborarea și implementarea reglementărilor privind examinarea petițiilor de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anii 2011-2012	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Asigurarea protecției drepturilor consumatorilor de servicii financiare	Actele normative privind protecția intereselor clienților participanților profesioniști la piața financiară nebancaară, aprobate
6.3	Elaborarea Codului de conduită a participantului profesionist la piața financiară nebancaară	În limita bugetului alocat Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Anul 2013	Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Aplicarea regulilor de conduită a participanților profesioniști la piața financiară nebancaară conform cu acquis-ul comunitar	Codul de conduită a participantului profesionist la piața financiară nebancaară, aprobat
6.4	Organizarea activităților privind ridicarea culturii financiare a participanților profesioniști la piața financiară nebancaară	300	Anii 2012-2014	Asistența tehnică; bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Ridicarea culturii financiare a consumatorilor de servicii financiare nebancaare	Număr de activități realizate
6.5	Elaborarea și editarea: "Ghidului investitorului pe piața de capital", "Ghidului investitorului în valori mobiliare de stat", "Ghidului investitorului la bursa de valori", "Ghidului acționarului", "Ghidului	500	Anii 2012-2014	Asistența tehnică; bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare	Popularizarea serviciilor pieței financiare nebancaare și a produselor investiționale oferite de aceasta	"Ghidul investitorului pe piața de capital", "Ghidul investitorului în valori mobiliare de stat", "Ghidul investitorului la bursa de valori", "Ghidul acționarului", "Ghidul asiguratului" și "Ghidul participantului la fondul de pensii

	asiguratului”, “Ghidului participantului la fondul de pensii facultative”						facultative” editate
6.6	Organizarea unor emisiuni televizate și radio specializate în domeniul pieței financiare nebankare	1000	Anii 2011- 2014	Asistența tehnică; bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare	Comisia Națională a Pieței Financiare, Compania “Teleradio- Moldova”	Sporirea transparenței în evoluția pieței financiare nebankare, promovarea produselor investiționale și asigurarea protecției drepturilor consumatorilor de servicii financiare	Număr de emisiuni realizate